Oświadczenie złożone
przez senatora Rafała Muchackiego
na 39. posiedzeniu Senatu
w dniu 20 września 2013 r.

Oświadczenie skierowane do generalnego konserwatora zabytków Piotra Żuchowskiego oraz do ministra sprawiedliwości Marka Biernackiego

Szanowni Panowie!

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, dalej nazywana ustawą, ma cały obszerny rozdział zawierający przepisy karne. Wśród czynów sankcjonowanych przez ustawę większość, są to art. 110–119 ustawy, stanowią wykroczenia, jednakże występki opisane w art. 108–109b ustawy również opisują szeroki wachlarz czynów.

W sprawach wykroczeń wojewódzki konserwator zabytków może na mocy art. 17 §3 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia występować do sądu o ukaranie sprawcy wykroczenia opisanego w ustawie, ale tylko wówczas, gdy w zakresie swego działania, w tym w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, ujawnił wykroczenie.

Inaczej sytuacja wygląda w sprawach o przestępstwa. Zgodnie z art. 325d kodeksu postępowania karnego minister sprawiedliwości w porozumieniu z właściwymi ministrami określił w rozporządzeniu z dnia 13 czerwca 2003 r. (DzU 2003 r. nr 108, poz. 1019, z późn. zm.) organy uprawnione obok Policji do prowadzenia dochodzeń oraz organy uprawnione do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach podlegających rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, a także zakres spraw zleconych tym organom, mając na uwadze określony przez ustawę zakres kompetencji tych organów. Wśród tych organów znalazły się organy Inspekcji Handlowej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej czy prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

W związku z tym pojawia się moja wątpliwość, czy nie należałoby również uprawnić wojewódzkich konserwatorów zabytków do prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach o przestępstwa określone w art. 108–109b ustawy. Niewątpliwie wojewódzcy konserwatorzy zabytków w związku z posiadanymi kompetencjami zwykle pierwsi odkrywają okoliczności dowodzące popełnienia przestępstwa, vide: uprawnienia kontrolne z rozdziału 4 ustawy. Zatem takie uprawnienie mogłoby umożliwić im szybkie występowanie z oskarżeniem przeciwko osobom popełniającym przestępstwa opisane w rozdziale 11 ustawy. Ponadto wojewódzki konserwator zabytków jest organem posiadającym specjalistyczną wiedzę z zakresu zabytków w przeciwieństwie do Policji, dla której tego typu sprawy są zapewne egzotyczne i siłą rzeczy Policja jest w nich mniej efektywna.

Proszę zatem o udzielenie informacji, czy rozważano przyznanie uprawnień oskarżyciela publicznego wojewódzkim konserwatorom zabytków w sprawach występków stypizowanych w art. 108–109b ustawy oraz czy w opinii ministra sprawiedliwości oraz generalnego konserwatora zabytków byłoby to przydatne rozwiązanie. Ponadto proszę o udzielenie informacji o liczbie spraw karnych i wykroczeniowych, w których zarzuty oparto na przepisach rozdziału 11 ustawy. Proszę również o wskazanie aktywności wojewódzkich konserwatorów zabytków na polu wykrywania przestępstw i wykroczeń stypizowanych w rozdziale 11 ustawy.

Łączę wyrazy szacunku
Rafał Muchacki